

Motion till riksdagen 2008/09:Sk5

av **Lars Johansson m.fl. (s)**
med anledning av prop. 2008/09:44

Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2008/09:44 Slopad kontrolluppgiftsskyldighet rörande tillgångar och skulder, m.m.

Låt kontrolluppgiftsskyldigheten vara kvar

Vi socialdemokrater har motsatt oss avskaffandet av förmögenhetsskatten. Tyvärr har regeringen bråttom med att göra sina skatteförändringar politiskt, ekonomiskt och administrativt oåterkalleliga. Den enda vägens politik är den som gäller på skatteområdet.

Att en ny regering vill ha en annan skattepolitik är inte mycket att säga om. Däremot borde kanske avskaffandet av en viss skatt vara föremål för bredare politiska överväganden så att beslutet kunde bli varaktigt, även om en ny riksdagsmajoritet uppstår efter ett val. Det bör framhållas att både fastighets- skatten och förmögenhetsskatten förändrades under föregående mandatperiod efter en parlamentarisk utredning, Egendomsskattekommittén. Någon motsva- rande utredning eller beredning har inte den borgerliga riksdagsmajoriteten 2006–2010 bevärdigat sig med. Resultatet har blivit en politiserad och föga genomarbetad lagstiftningsprocess i vilken regeringen efterhand kastat in tillägg och ändringar när brister uppmärksammats. Något stort bidrag till regelförenklingsarbetet utgör förslaget inte heller.

Fel! Okänt namn på

Mer skatte- och bidragsfusk med regeringens politik

Myndigheter och instanser som sysslar med skatte- och bidragskontroll ogillar borttagandet av kontrolluppgiftslämmandet. Deras remissvar har inte beaktats, vilket tydligt visar regeringens bristande intresse för att bekämpa skattefusk.

Delegationen mot felaktiga utbetalningar (FUT) menar att för flera välfärdssystem, såsom ekonomiskt bistånd, bostadsbidrag, bostadstillägg till pensionärer, studiestöd och ersättningar till asylsökande, påverkas bidragets storlek av förmögenhet. Oriktiga eller ofullständiga uppgifter har stor betydelse för omfattningen av de felaktiga utbetalningarna inom flera välfärdssystem, skriver delegationen. Den skriver också att en av grundprinciperna för att säkerställa att rätt ersättning betalas ut från välfärdssystemen bör vara att de uppgifter som ska ligga till grund för ersättning ska vara noggrant definierade och möjliga att enkelt kontrollera.

Delegationen mot felaktiga utbetalningar föreslår ett centralt förmögensregister. Kronofogdemyndigheten (KFM) använder kontrolluppgifter för att leta efter tillgångar och skulder. Med ledning av uppgifterna frågar Kronofogdemyndigheten de subjekt som förekommer i uppgifterna om gäldenären har tillgångar eller skulder hos dem. En uppgift om att det finns en skuld kan tyda på att gäldenären har skaffat sig en tillgång. Tar man bort skyldigheten att lämna kontrolluppgift i de föreslagna fallen kommer Kronofogdemyndigheten inte längre att ha så uttömmande information som myndigheten har i dag när det gäller att söka efter och hitta utmättningsbara tillgångar. Tas kontrolluppgifterna bort kommer belastningen på banker och kreditinstitut, och även på KFM, att öka markant.

Kronofogdemyndigheten frågar i dag Värdepapperscentralen (VPC) i ca 20 000 fall per år med ledning av den information som finns i kontrolluppgifterna. Utan kontrolluppgifterna beräknar myndigheten att antalet frågor till Värdepapperscentralen måste tiodubblas. Vidare så ställer Kronofogdemyndigheten i dag ca 140 000 frågor per år till banker och kreditinstitut. Utan kontrolluppgifter beräknas antalet frågor bli 900 000. Kostnaden för att fråga VPC, banker och kreditinstitut uppgår till ca 1,3–1,4 miljoner kronor per år. Om kontrolluppgifterna tas bort uppskattar myndigheten att kostnaden stiger till 9,1–9,6 miljoner kronor. Därtill kommer kostnader för frågor om innehav av privatbostadsfastighet och privatbostadsrätt.

Skatteverket har i ett tidigare remissvar kring avskaffandet av förmögenhetsskatten förordat att uppgiftslämmandet ska bestå. Skatteverket skriver att uppgifterna är av väsentlig betydelse när det gäller att rekonstruera ett värdepappersinnehav i samband med beräkningar av kapitalvinster vid avyttringar. Många gånger saknar medborgarna uppgift om när de köpt sina aktier, och de vet därför inte vilka byten, splittar o.d. som de deltagit i. Med tanke på dagens krångliga regler, skriver verket, är en uppgift om under vilka år innehavet bestått i princip en nödvändighet i de fall den skattskyldige inte sparar sitt underlag. Skatteverket rekonstruerar värdepappersinnehav både vid service- och vid kontrollsituationer för att försöka uppskatta skäligen kapitalvinster.

Uppgifterna behövs även för att Skatteverket ska kunna utföra s.k. kontantberäkningar, vilka görs för att identifiera dem som kan ha fått oredovisade intäkter.

Skatteverket lyfter också fram att det blir svårare att spåra fall av penningtvätt om verket, i likhet med andra brottsbekämpande myndigheter, inte har tillgång till uppgifter om kontanta medel genom kontrolluppgifter.

Ekonomistyrningsverket anser i sitt remissvar att förslagens effekter för bidragsutbetalare som Försäkringskassan och Centrala studiestödsnämnden borde ha belysts. Konsekvenserna för socialförsäkringsområdet lyfts egentligen fram av flera remissinstanser utan att propositionen i sak besvarar kritiken. Den hänvisar på s. 17 till att regeringen bereder Försäkringskassans redovisning från den 1 april 2008 just kring socialförsäkrings- och studiestödsförhållanden. Varför läggs en proposition fram om vissa aspekter på frågan fortfarande bereds? Kommer nya småändringar att föreslås senare?

I fråga om kontrolluppgifter till och från utlandet kan regeringen uppfattas som något förnuftigare. Samtidigt undermineras detta genom att dels uppgiften om vad betalningen avser slopas, dels att Skatteverket ska göra arbetsuppgifter som i dag åligger uppgiftslämnaren. Uppgiften om vad betalningen avser har av Skatteverket använts för att göra ett urval av vilka betalningar som ska kontrolleras mer ingående. Härigenom har i många fall transaktioner till s.k. skatteparadis identifierats. Det kan också tilläggas att frågan om vad betalningen avser har ett visst intresse utifrån att det kan handla om ersättningar knutna till den organiserade brottsligheten.

Vari finns intresset av att avskaffa förmögenhetsskattestatistiken?

Studier och analyser av den ekonomiska välfärdens utveckling, dess fördelning och av den ekonomiska politiken kräver en förmögenhetsstatistik. Det s.k. förmögenhetsregistret utgör en central del där nuvarande insamlingsmetod för de finansiella tillgångarna och skulderna är beroende av tillgången till kontrolluppgifter. Ett slopande av kontrolluppgiftsskyldigheten skulle få till följd att nuvarande insamlingsmetod inte längre är möjlig, enligt Statistiska centralbyrån (SCB) och enskilda forskare. SCB producerar årligen officiell statistik över befolkningens tillgångar och skulder med förmögenhetsregistret som underlag. Denna används av forskare, myndigheter och departement m.fl.

En förklaring till ointresset är att den borgerliga regeringen vill slippa en alltför utförlig forskning och statistik i ämnen som fördelningspolitik och välfärd. Den är politiskt obekvämt i likhet med den forskning som bedrevs på det numera nedlagda Arbetslivsinstitutet. Gärna fri forskning men inte en kritisk sådan, är regeringens forskningspolitiska paroll.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 22 oktober 2008

Lars Johansson (s)

Laila Bjurling (s)

Christin Hagberg (s)

Britta Rådström (s)

Birgitta Eriksson (s)

Raimo Pärssinen (s)

Fredrik Olovsson (s)

Hans Olsson (s)